

Toespraak viering Wapenstilstand WO I op 11 november 2025

Iedere dag zien we het opnieuw: oorlogen die mensen ontmenselijken. We zien puinhopen die ooit een thuis waren, families op de vlucht voor een beter leven, ouders die hun kinderen een toekomst wensen, maar ook kinderen die hun familie verliezen. Wat we vandaag zien gebeuren in Gaza, Oekraïne, Syrië en zoveel andere plaatsen lijkt ver weg van ons. Het geeft ons het gevoel dat we veilig zijn, maar toch raakt het ons allemaal.

Stel u eens voor dat de wereld anders was. Dat er geen oorlogen meer waren. Dat kinderen konden opgroeien zonder angst. Dat de verschillen tussen ons zouden leiden tot nieuwsgierigheid en respect. Dat we onze energie zouden steken in het verbinden van harten in plaats van het verdelen van mensen. Een wereld waarin vrede de norm is. Dat is waarvoor de oud-strijders hun toekomst hebben opgegeven. Want oorlog maakt de mens minder menselijk, het maakt ons zwak en koud. Oorlog brengt alleen verlies.

Mijn naam is Layla Mustafa. Ik ben leerlinge van het zesde middelbaar in Sint-Victor en ik spreek vandaag namens mijn leeftijdsgenoten. Ik ben in België aangekomen toen ik negen jaar oud was, gevlucht voor de oorlog in Syrië en de vervolging van ons, Koerden. Ik heb als zesjarige met eigen ogen gezien wat oorlog doet met mensen, en ik zie het tot op de dag van vandaag nog steeds. Ik geef een voorbeeld dat veel betekent voor mij. Al twaalf jaar heb ik mijn grootouders en familie niet meer gezien. Ik verlang ernaar om hen nog eens te kunnen omarmen. Mijn zusje is nu vijf jaar oud en heeft mijn grootouders nog nooit in het echt gezien. We leven in een wereld waar dit bijna genormaliseerd is.

We staan hier vandaag, op 11 november, met gemengde gevoelens. Enerzijds worden we opnieuw geconfronteerd met de gruwelijke daden van mensen, in het heden en het verleden. Anderzijds zwegen de wapens 107 jaar geleden aan het Westelijk Front.

Naar schatting twintig miljoen slachtoffers, waarvan 41.000 Belgische militairen. En dan spreken we nog niet over de vele littekens die de oorlog naliet over heel Vlaanderen. In Ieper, Diksmuide, Passendale en zoveel andere plaatsen draagt de grond het verleden nog altijd met zich mee. Elk bloemetje, elke klaproos die daar bloeit, fluistert dezelfde woorden: oorlog brengt alleen verlies.

En toch, twintig jaar na de Eerste Wereldoorlog, brak opnieuw een wereldconflict uit. Men had niets geleerd van het verleden en maakte weer dezelfde fouten. Er werden opnieuw jongeren en mannen naar het front gestuurd, en opnieuw vielen er miljoenen slachtoffers. Maar hieruit groeide ook iets nieuws: een wens om nooit meer zo ver te gaan, een wil naar vrede die sterker was dan angst.

Voor ons is vrijheid vanzelfsprekend, maar de mensen toen kenden de echte betekenis van vrijheid, juist door de angst en het verdriet die ze hadden meegemaakt. We leven vandaag in een samenleving waar mensen vaak verdeeld worden door hun verschillen: uiterlijk, religie, cultuur. Daarom is het zo belangrijk dat we weten hoe we zulke uitdagingen aangaan, zodat

we niet opnieuw dezelfde fouten maken of dezelfde gevolgen moeten dragen.

Soms vraag ik mij af hoe anders mijn leven had kunnen zijn. Aangezien ik oorlog van dichtbij heb meegemaakt, weet ik dat vrede niet vanzelfsprekend is. Dat maakt deze herdenking, voor mij en voor vele andere jongeren, bijzonder. We weten hoe het voelt om veiligheid te moeten zoeken in plaats van met vrienden te kunnen spelen. We verlangden naar een eenvoudige rustplaats in plaats van naar een eigen versierde kamer. Ik ben dankbaar dat we hier vandaag samen staan, in een land dat vrede kent, om de oud-strijders te eren tijdens deze mooie herdenking.

De families van oud-strijders die vandaag aanwezig zijn, dragen verhalen die nooit verloren mogen gaan. We moeten uit die verhalen moed en hoop leren, hoop op een betere toekomst, op een wereld waarin enkel vrede gekend is. Zodat de levens van de oud-strijders niet voor niets zijn geweest. Hun offers moeten ons eraan herinneren dat vrijheid, rechtvaardigheid en vrede elke dag opnieuw verdedigd moeten worden.

Want telkens opnieuw zien we het: oorlog kent geen winnaars, alleen slachtoffers. Oorlog breekt wat generaties heeft gekost om op te bouwen. En vooral: oorlog brengt alleen verlies.

We dragen de klaproos vandaag als symbool van herinnering. Ze groeit op plaatsen waar alles verwoest lijkt. Ze toont dat er zelfs mooie dingen kunnen bloeien na groot verdriet. En ze herinnert de families van oud-strijders eraan dat we de offers van hun dierbaren nooit zullen vergeten. Want als we één ding hebben geleerd uit het verleden, is het dit: oorlog brengt alleen verlies. Maar herdenken en herinneren brengen hoop. En hoop is het begin van vrede.

Layla Mustafa,
6 Wetenschappen-Wiskunde
Sint-Victor Turnhout

